

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва і маркетингу

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

КОН'ЮНКТУРА РИНКУ

підготовки бакалавра
галузі знань 07 Управління та адміністрування
спеціальності 076 Підприємництво та торгівля
освітньо-професійної програми Підприємництво, торгівля та біржова
діяльність

Силабус освітнього компонента КОН'ЮНКТУРА РИНКУ підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво та торгівля за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Бортнік С.М., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, кандидат економічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант ОПП

Підприємництво, торгівля
та біржова діяльність

Світлана БОРТНІК

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол №1 від 29.08.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво і торгівля Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Перший (Бакалаврський)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів ECTS 150/5		Рік навчання 3
		Семестр 5
ІНДЗ: є		Лекції 20 год.
		Практичні 34 год. Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 86 год.
Мова навчання		Консультації 10 год.
	Форма контролю: залік	
	Українська	

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІБ – Бортнік Світлана Миколаївна

Науковий ступінь – кандидат економічних наук

Вчене звання – доцент

Посада – доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

Контактна інформація:

Телефон: 0953267477

Електронна пошта: Bortnik.Svetlana@vnu.edu.ua

Розклад занять розміщено на <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Освітній компонент «Кон'юнктура ринку» належить до переліку вибірових освітніх компонентів і спрямований на вивчення особливостей формування кон'юнктури ринку в умовах ринкової економіки. Предметом освітнього компонента «Кон'юнктура ринку» є теоретичні, методичні та практичні аспекти дослідження кон'юнктури ринку.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента «Кон'юнктура ринку» – формування системи теоретичних знань, прикладних вмінь та навичок щодо використання принципів, методів та показників для оцінювання і прогнозування кон'юнктури ринку.

Для досягнення мети поставлені такі **основні завдання**:

- визначення об'єкта й предмета дослідження економічної кон'юнктури;
- збір кон'юнктурної інформації про об'єкт дослідження і пов'язані з ним економічні процеси;
- оцінка сформованої ситуації на ринку, виявлення закономірностей поведінки суб'єктів ринку;
- виявлення та аналіз основних тенденцій розвитку ринку, його коливання, циклічності й сезонності;
- прогнозування тенденцій розвитку ринку.

3. Методи навчання: інтерактивні методи (інтерактивна лекція з використанням вербальних та ілюстративно-демонстраційних методів: розповідь, пояснення, презентація, демонстрація, запитання-відповідь), практичні методи (практичні роботи, творчі роботи, тестування).

4. Результати навчання (компетентності).

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність до абстрактного аналізу та синтезу.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Фахові компетентності

ФК-1. Критичне осмислення теоретичних засад підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

ФК-5. Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності.

Програмні результати навчання

ПРН-1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН-5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

IV. Структура освітнього компонента

Схема курсу денної форми навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю / Бали
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи аналізу, оцінювання та прогнозування кон'юнктури ринку						
Тема 1. Зміст та види економічної кон'юнктури	10	1,5	2,5	6	-	ДП, О, Т / 2
Тема 2. Фактори формування та умови розвитку загальногосподарської кон'юнктури та кон'юнктури товарних ринків	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, Т / 3
Тема 3. Основи методики дослідження загальногосподарської кон'юнктури та кон'юнктури товарних ринків	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, Т / 3
Тема 4. Інформаційне забезпечення дослідження загальногосподарської кон'юнктури і кон'юнктури товарних ринків	10,5	1	2,5	7	-	ПЗ, Т, О / 3
Тема 5. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури ринків	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, О, Т / 3
Тема 6. Прогнозування зміни кон'юнктури ринку	10,5	1,5	2	6	1	ПЗ, Т / 3
Тема 7. Методи оцінювання підприємницького ризику в умовах зміни кон'юнктури ринку	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, Т / 3
Разом за модулем 1	75	10	17	43	5	20
Змістовий модуль 2. Методика та інструменти дослідження кон'юнктури товарних ринків						
Тема 8. Кон'юнктура товарного ринку. Методика дослідження кон'юнктури споживчого ринку	11	1,5	2,5	6	1	ДП, Т / 2
Тема 9. Особливості дослідження кон'юнктури ринків мінеральної сировини	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, О, Т / 3

Тема 10. Характерні риси та особливості економічної кон'юнктури ринку золота	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, Т / 3
Тема 11. Економічна кон'юнктура ринку нафти та фактори, що впливають на її формування	10,5	1	2,5	7	-	ПЗ, О, Т / 3
Тема 12. Кон'юнктура світового ринку сільськогосподарських товарів та основні фактори її розвитку	11	1,5	2,5	6	1	ПЗ, Т / 3
Тема 13. Основні фактори формування та розвитку кон'юнктури ринку послуг	10,5	1,5	2	6	1	ПЗ, Т / 3
Тема 14. Державна кон'юнктурна політика	10	1,5	2,5	6	-	ПЗ, О, Т / 3
Разом за модулем 2	75	10	17	43	5	20
Види підсумкових робіт						Бал
ІНДЗ						30
Підсумкова контрольна робота 1						ПКР / 15
Підсумкова контрольна робота 2						ПКР / 15
Всього годин / Балів	150	20	34	86	10	100

Форма контролю*: ДП – дискусійні питання; Т – тестування; О - опитування; ПЗ – виконання практичних завдань; ІНДЗ – індивідуальне навчальне/науково-дослідне завдання здобувача освіти ПКР – підсумкова контрольна робота

Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота здобувача освіти – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються здобувачем самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 4.

Таблиця 4

Завдання для самостійної роботи та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи	Форми контролю СРС
Тема 1. Зміст та види економічної кон'юнктури	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація індивідуального завдання
Тема 2. Фактори формування та умови розвитку загальногосподарської кон'юнктури та кон'юнктури товарних ринків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація індивідуального завдання
Тема 3. Основи методики дослідження загальногосподарської кон'юнктури та кон'юнктури товарних ринків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація індивідуального завдання
Тема 4. Інформаційне забезпечення дослідження загальногосподарської кон'юнктури і кон'юнктури товарних ринків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою.	Презентація індивідуального завдання
Тема 5. Організаційні та методичні основи аналізу кон'юнктури ринків	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 6. Прогнозування зміни кон'юнктури ринку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 7. Методи оцінювання підприємницького ризику в умовах зміни	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою	Презентація індивідуального

кон'юнктури ринку	тематикою	завдання
Тема 8. Кон'юнктура товарного ринку. Методика дослідження кон'юнктури споживчого ринку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 9. Особливості дослідження кон'юнктури ринків мінеральної сировини	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 10. Характерні риси та особливості економічної кон'юнктури ринку золота	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 11. Економічна кон'юнктура ринку нафти та фактори, що впливають на її формування	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 12. Кон'юнктура світового ринку сільськогосподарських товарів та основні фактори її розвитку	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 13. Основні фактори формування та розвитку кон'юнктури ринку послуг	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання
Тема 14. Державна кон'юнктура політика	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Презентація індивідуального завдання

До завдань самостійної роботи, які запропоновані здобувачам освіти, віднесено:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з вивчення рекомендованої літератури.
3. Вивчення основних термінів та понять за темами дисципліни.
4. Підготовка до практичних занять, дискусій, роботи в малих групах, тестування.
5. Контрольна перевірка кожним студентом особистих знань за запитаннями для самоконтролю.
6. Виконання та презентація самостійної (індивідуальної) роботи.

У процесі виконання самостійної роботи здобувач освіти, використовуючи знання теоретичного матеріалу та набуті прикладні навички за фахом, має продемонструвати здібності до науково-дослідної роботи і вміння творчо мислити та вирішувати актуальні науково-прикладні завдання.

Тема завдання «Дослідження кон'юнктури світового ринку... (певного товару)». Для проведення дослідження кон'юнктури світового ринку здобувачу освіти пропонується такий перелік товарів та послуг.

Мінерально-сировинні товари: нафта; природний газ; кам'яне вугілля; марганцева руда; залізна руда; олово; свинець; мідь; уран; нікель; золото; срібло; платина; кобальт; цинк; родій; паладій.

Металопродукція: сталь і прокат; алюміній; труби.

Хімічна продукція: хімікати; пластмаси; хімічні волокна; каучук.

Сільськогосподарська сировина та продовольство: зернові; олійні; цукор; кава; какао-боби; м'ясо і м'ясопродукти (яловичина, свинина, м'ясо птиці); молочна продукція (сири, вершкове масло, маргарин (спреди)); тютюн; алкогольні напої.

Легка промисловість і сировина: шкіряна сировина; шерсть; бавовна; тканини; взуття.

Лісопромисловий комплекс: деревина; пиломатеріали; целюлоза; меблі.

Машинотехнічна продукція: машинобудівна продукція; сільськогосподарські машини й устаткування; медичне устаткування; побутова техніка; комп'ютери та комплектуючі; металообробне устаткування; електротехнічне устаткування; електронне устаткування; напівпровідники; програмне забезпечення; залізнична техніка і рухомий склад; автомобілі; судна; літаки.

Інші: будівельний інструмент і матеріали; іграшки.

Здобувач освіти, керуючись своїми практичними та науковими інтересами, може запропонувати та здійснити кон'юнктурне дослідження ринку товарів, які не увійшли до цього переліку, що повинно бути погоджено з викладачем у момент видачі завдання.

Презентація здійснюється шляхом публічного виступу перед здобувачами освіти. Електронний варіант презентації та доповідь групи (які не збігаються, оскільки презентація унаочнює елементи доповіді, а не дублює їх) здаються викладачу за день до визначеної дати презентації.

V. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. Очікується, що всі здобувачі відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Здобувачі мають інформувати викладача про неможливість відвідувати заняття. Допускається 1 пропуск з поважних причин, який не впливатиме на систему оцінювання. Про відсутність з поважних причин доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу. У будь-якому випадку здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.

Політика щодо академічної доброчесності Списування під час контрольних робіт та виконання завдань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перекладання Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 1 бал). Обов'язковою є присутність здобувача на модульному та підсумковому контролі. Перекладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин. Здобувач повинен системно і регулярно переглядати лекційний матеріал, працювати з навчальною та науковою літературою. Здавати самостійні роботи та завдання у визначені терміни. Уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем у друкованому або електронному вигляді виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

Зарахування результатів, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті. Результати навчання, отримані у формальній, неформальній та/або інформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), зараховуються за наявності відповідного документу (сертифікат, свідоцтво, посилання тощо), які визначають тематику, обсяги та перелік результатів навчання. Для зарахування визнаються сертифікати, отримані на платформі відкритих онлайн-курсів Prometheus або інших ресурсах.

Політика щодо додаткових (бонусних) балів. За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, спортивних змаганнях, мистецьких конкурсах тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з ОК. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету (https://vnu.edu.ua/sites/default/files/2023-09/2023_Polozh_pro_otzin.pdf).

Додаткові (бонусні) бали, які за тематикою відповідають освітньому компоненту, зараховуються за такі види робіт:

- опублікована наукова стаття у фахових виданнях України чи рецензованих закордонних журналах – 10 балів;
- публікація тез – з виступом на конференції 5 балів, без виступу – 3 бали;
- підготовка та участь у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 7 балів;

– перемога у всеукраїнському етапі предметних олімпіад, всеукраїнському та міжнародних конкурсах студентських наукових робіт, конкурсі дипломних і магістерських робіт – 15 балів;

– подача проектних заявок на участь в студентських програмах обміну, стипендійних програмах, літніх та зимових школах тощо – 7 балів.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 - 81	
67 -74	
60 - 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Підсумковий контроль

Залік відбувається на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, самостійної роботи, контрольних робіт, тестових завдань. Залік виставляється за умови, якщо здобувач освіти виконав усі види навчальної роботи, які визначені силабусом освітнього компонента, та отримав не менше ніж 60 балів. У випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти може добрати бали, виконавши певний вид робіт (наприклад, пройти тестування по всіх темах, зробити розрахункові завдання тощо).

VIII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Аналіз та оцінка кон'юнктури світового ринку: метод. рек. до вивч. курсу / [уклад. Л. М. Романюк, О. М. Соколовська]; МОН України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т.: Кропивницький : ЦНТУ, 2022. 24 с.

2. Аналіз ринкової кон'юнктури: навч. посіб. / за заг ред. А. В. Андрейченко. Одеса: ОНЕУ, 2014. 345 с.

3. Горіна Г.О. Кон'юнктура ринку туристичних послуг : конспект лекцій. ДонНУЕТ. Кривий Ріг, 2017. 92 с.

4. Кошій О.В., Сак Т.В. Кон'юнктура ринку: методичні вказівки до самостійної роботи. Луцьк: СНУ ім. Лесі Українки, 2018. 30 с.

5. Набок І. І. Кон'юнктура світових товарних ринків: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Нац. авіац. ун-т. Київ : НАУ, 2018. 176 с.

6. Рубцова М.Ю. Кон'юнктура світових товарних ринків: Навчальний посібник/М.Ю. Рубцова. Київ: «ВАДЕКС», 2017. 360 с.

Додаткова література

1. Аналіз поточної кон'юнктури і прогноз ринків тваринницької продукції в Україні : монографія / [О. М. Шпичак та ін.] ; за ред. акад. НААН О. М. Шпичака ; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки". Київ : ННЦ "ІАЕ", 2017. 301 с.

2. Аналітичні дослідження роздрібних цін на продуктових ринках / Демчак І. М. та ін. Київ : НДІ «Укргропромпродуктивність», 2020. 92 с.

3. Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України / за ред. О. М. Прокопенко. Київ : Держстат, 2019. 58 с.

4. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні: монографія / Під науковим керівництвом д.е.н., професора А.І. Ковальова. Одеса: Атлант, 2010. 266с.

5. Проблеми кон'юнктурних досліджень ринків товарів та послуг в Україні. Наукове видання / під науковим керівництвом і ред. д.е.н., проф. Кучеренка В. Р. Одеса: «Атлант», 2010. 164 с.

6. Ринки реального сектора економіки України в інституціональному середовищі СOT: кон'юнктура та інтеграція : монографія / за ред. д. е. н., проф. В. О. Точиліна. К. : НАН України, Ін-т економіки та прогнозування, 2012.– 552 с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ім. В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Бібліотека ім. В.Г. Короленко. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
3. Студентська електронна бібліотека URL: <http://www.lib.ua-ru.net/>
4. Нормативно-правова база України URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/>
5. Державний служба статистики URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Інформаційні ресурси у цифровому репозиторії бібліотеки ВНУ імені Лесі Українки. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua>
7. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua/>.